

СЕКЦІЯ 5. РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Діденко О.А.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р. екон. наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Для того щоб визначити шляхи та способи управління ризиками аудиторської діяльності, спершу необхідно дослідити ризик як загальну економічну категорію, його сутність, джерела виникнення та фактори впливу, систему управління ним, а потім, використовуючи загальнонауковий метод дедукції, перенести отримані результати такого дослідження на ризики аудиторської діяльності.

Оскільки об'єктом нашого дослідження є ризик у сфері економічних відносин, то необхідно визначити поняття економічного та підприємницького ризиків.

Економічний ризик - це ймовірність того чи іншого результату (отримання прибутку чи зазнавання втрат) від реалізації певного господарського проекту чи операції.

Підприємницький ризик - небезпека виникнення непередбачених проектним задумом матеріальних і фінансових втрат, збитків від проведення підприємницької діяльності, здійснення угод. Цей термін є узагальнюючим для групи ризиків, що виникають на різних етапах кругообігу капіталу внаслідок дій конкурентів, постачальників, інших контрагентів, змін кон'юнктури ринку, технологічних помилок тощо.

В економічній літературі виділяють три основні невід'ємні риси ризику:

- суперечливість - здатність менеджерів приймати необґрунтовані з економічної точки зору рішення в умовах відсутності достатньої інформації;

- альтернативність - наявність декількох можливих варіантів рішень;

- невизначеність - відсутність повної інформації про умови прийняття рішень.

Відсутність будь-якої з цих трьох рис ставить під сумнів можливість визначення ризику.

На нашу думку, таке визначення структури системи управління ризиками є неповним, оскільки крім внутрішньо впорядкованої структури елементів система включає ще й певні норми, правила, організаційні засади взаємозв'язку та взаємодії між елементами. Тому система управління ризиками, крім суб'єктів і об'єктів управління, повинна містити:

- по-перше, методи і засоби впливу суб'єктів управління на об'єкти управління ризиками з метою зменшення імовірності та негативних наслідків настання ризикових подій. До цих методів можна віднести методи виявлення ризиків, їх оцінювання й аналізу, а також діяльність, пов'язану зі зменшенням рівня ризиків. Методи і засоби впливу відображають взаємозв'язок між суб'єктами та об'єктами управління;

- по-друге, способи координації дій між різними суб'єктами управління, тобто певні правила їхньої взаємодії.

Для ефективного управління ризиками необхідно дотримуватись таких основних принципів:

- по-перше, ризик великим заради малого є не виправданим;

- по-друге, не можна ризикувати більше, ніж це дозволяють власні ресурси;

- по-третє, необхідно враховувати можливі наслідки ризику.

Варто зауважити, що методи попередження та розподілу ризику спрямовані на зменшення його рівня як імовірності виникнення, а методи передання та самофінансування - на зменшення негативних наслідків. За допомогою ж способу здобуття додаткової інформації можна зменшити як імовірність появи негативних наслідків ризику, так і їх обсяг.

Суб'єкт ризику може не чинити жодних дій щодо зменшення його рівня, а прийняти ризик таким, яким він є. Таке прийняття ризику залишається на повну відповідальність суб'єкта управління, і допускається лише у випадках високого рівня впевненості ненастання ризикової події чи існування можливості повного покриття негативних наслідків.

Оскільки більшість ризиків є схильними до повторення, для зменшення їх рівня в майбутньому (незалежно від наслідків

попередніх дій) необхідним є проведення наступного, заключного етапу. На цьому етапі суб'єкт управління аналізує ефективність використання обраних методів, що передбачає оцінку їх впливу на запобігання ризикової події, а у випадку її настання - визначення зменшення негативних наслідків як результат застосування методів управління. Також необхідно дослідити, чи не ефективнішим було б застосування інших методів управління ризиками.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (вид. 2015 року). URL: <http://www.ari.com.ua/msa>.

2. Загородній А.Г., Пилипенко Л.М. Управління ризиками аудиторської діяльності. Львів : в-во Національний університет «Львівська політехніка», 2008. 128 с.